ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ

ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

ΥΠΟ

ΠΑΝ. Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α1.52.α13.0013

(Παράρτημα τοῦ μηνιαίου περιοδικοῦ *ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ* Ἰούλιος 1930)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ 1930

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΤΩΝ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Πρὸ ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα ἐτῶν ἐτελεῖτο τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου εὐφρόσυνον Ἐθνικὸν γεγονός, ἡ Ἕνωσις τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ὥσπερ ἀφετηρία τῆς πραγματώσεως τῶν ἐθνικῶν πόθων πρὸς συναγερμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἐν ἑνιαίᾳ Ἐθνικῇ Πολιτείᾳ.

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Μάϊον οἱ ἐν Ἀθήναις διάφοροι τοπικοὶ σύλλογοι τῶν Ἑπτανησίων ἐπανηγύρισαν ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἐπίσημον ἐπέτειον τῆς Ἑνώσεως, κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ μηνὸς τούτου προσῆλθον πάντες οἱ ἐξ Ἑπτανήσου ἕλκοντες τὴν καταγωγὴν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, ἔνθα ἐτελέσθη κατανυκτικὴ Δοξολογία. Ἐκ τοῦ Ναοῦ δὲ μετὰ τῶν λαβάρων τῶν οἰκείων συλλόγων ἐπορεύθησαν πρὸς τὸ κινηματοθέατρον Σπλέντιτ, ἵνα συγχαρῶσιν ἀλλήλους καὶ ἀποτίσωσι φόρον εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς πρὸς τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν προγόνους. Διότι τὰ μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα οὐδέποτε ἐπέρχονται αὐτομάτως, οὐδὲ ἐπιτυγχάνονται μόνον διὰ τῶν προσπαθειῶν τῶν συγχρόνων, ἀλλ' ἐπακολουθοῦσιν ὡς ἀποτέλεσμα μακρᾶς καλλιεργείας καὶ ἐξελίξεως ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν, ἐπιστεφομένης διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας μεγάλων φρονηματιῶν καὶ ὑπερμάχων τῶν διὰ τοῦ χρόνου ἐξελισσομένων ἰδεῶν. Καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἀπετέλεσεν ἔκλαμπρον ὕμνον πρὸς τὴν καλλιεργηθεῖσαν ἀνὰ τὴν Ἑπτάνησον ῥιζοσπαστικὴν ἰδέαν, ὁ ἐκφωνηθεὶς λόγος ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Ὑπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου ἀδ∴ Παναγιώτου Δ. Καλογεροπούλου, ὡς ἐπιτίμου Προέδρου τοῦ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ Συλλόγου τῶν Ζακυνθίων. Ὄντως ἡ ῥιζοσπαστικὴ ἰδέα ἔθιγεν ἀναμφιβόλως τὴν μυχίαν χορδὴν τῆς Ἑλληνικῆς καρδίας παντὸς Ἑπτανησίου συντονιζομένου ἐν συναισθήματι, κἂν ἔστω ἀντιφρονοῦντος ἐν τῇ σκέψει. Κατὰ καθῆκον πρός τε τὸν ὑψιπέτην ῥήτορα καὶ πρὸς τοὺς ὑμνηθέντας μεγάλους ῥιζοσπάστας, σχεδὸν πάντας Ἐλευθέρους Τέκτονας, καὶ ἐμπνευσθέντας ὑπὸ τῶν τεκτονικῶν ἀρχῶν ὁ «Πυθαγόρας» δημοσιεύει καὶ παραδίδει εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους Τέκτονας τόν, ὡς εἴρηται, ἐκφωνηθέντα ὑπὸ τοῦ ἀρχηγέτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Τεκτονισμοῦ πανηγυρικὸν λόγον, ἀποτελοῦντα ἐν ταὐτῷ εὐσύνοπτον ὑπόμνημα τῆς διπλωματικῆς ἱστορίας, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας παραχωρήσεως τῆς Ἑπτανήσου πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Α. Π. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τὴν 67ην ἀμφιετηρίδα πανηγυρίζομεν σήμερον ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς μητρικαῖς ἀγκάλαις περιπτύξεως τῶν ἑπτὰ Νηρηΐδων τοῦ Ἰονίου ὑπὸ τῆς γενετείρας Ἑλληνικῆς γῆς, ἥτις ἀπὸ κτίσεως κόσμου κατηύγασε τὸ Σύμπαν ὡς ἥλιος πολιτισμοῦ, ὡς ἀστὴρ σοφίας, ὡς πλειὰς καλλιτεχνίας, ὡς φάρος τεχνουργίας, ὡς ἀνεμοδείκτης γεωργίας, καὶ ὡς διδάσκαλος διεθνοῦς Δικαίου.

Ψάλλοντες νῦν ὕμνον αἰνέσεως εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς ἁλώσεως μαρτυρήσαντας ὑπὲρ τοῦ γένους, κατὰ τὴν πᾶσι τοῖς Ἕλλησι, τοῖς τε ἀλυτρώτοις καὶ τοῖς ἐλευθέροις, εὐφρόσυνον ταύτην ἐπέτειον θὰ ἱστορήσωμεν ἐν πάσῃ βραχυλογίᾳ ὀλίγα ἐκ τῶν κυρίων σημείων τοῦ ριζοσπαστισμοῦ καὶ θὰ τονίσωμεν εἰς τὸ διὰ πασῶν τοὺς παιᾶνας τοῦ θριάμβου, ὃς ἐπέστεψε τοὺς καρτερικοὺς ἀγῶνας τῶν ριζοσπαστῶν.

Τῶν μαρτύρων τούτων τῆς ἐλευθερίας αἱ ψυχαὶ ἃς ἀγαλλιάσωσι τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμήν, καὶ ἐν εὐλογίαις ἃς προσβλέψωσιν ἡμᾶς τοὺς ἀπογόνους των, οἵτινες γεραίρομεν τὸν γιγάντειον ἀγῶνα ὃν οἱ πάπποι καὶ οἱ πατέρες μας διεξήγαγον, ἵνα προσθέσωσιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος πληθυσμὸν διαπνεόμενον ὑπὸ ἀκράτου πατριωτισμοῦ καὶ ἀσπαίροντα ὄχι ὀλιγώτερον τῶν παλαιῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου πρὸς πραγμάτωσιν τῆς μεγάλης ἰδέας.

Ἀλλ᾽ ὁ μεγάλων ὀρεξάμενος ὑφίσταται μεγάλας ἀγωνίας καὶ κακώσεις, τιμωρεῖται δὲ ὡς ὁ Προμηθεὺς ὁ ὁποῖος ἐπεθύμησε νὰ γίνῃ ἰσότιμος πρὸς τοὺς οὐρανίωνας καὶ καταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εὐδαίμονας, πρὸς τοῦτο δ᾽ ἔκλεψε τὸ πῦρ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τὸν Ἥφαιστον. Ὁ Ζεὺς ὅμως διέταξε τὴν Βίαν καὶ τὸ Κράτος νὰ καθηλώσωσι τὸν Προμηθέα ἐκ τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Καυκάσου ὅπου Ἀετὸς κατεβρόχθιζε τὸ ἑκάστοτε ἀνανεούμενον ἧπαρ τοῦ σώματός του, ἀλλ᾽ ἐπὶ τέλους ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἠλευθέρωσε.

Παρόμοιαι ἦσαν αἱ ἐπιβαλλόμεναι τοῖς ριζοσπάσταις καταπιέσεις ἕνεκεν τῆς ἐπαράτου πολιτικῆς τοῦ Μέττερνιχ, ὁ ὁποῖος συνῆψε ἱερὰν συμμαχίαν τῷ 1815, ἵνα συγκρατῇ τοὺς ὑποδούλους λαοὺς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς σκλαβιᾶς, ἀλλ᾽ ἐν τέλει ἡ ἐκπολιτιστικὴ Μ. Βρεττανία τὴν παρέδωκεν εἰς τὴν Θεὰν τῶν Ἑλλήνων Ἐλευθερίαν.

Ἡ κατὰ τὸ 1863 εὐγενὴς παραχώρησις τῆς Ἑπτανήσου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, εἰς ἣν αἱ ἐγγυήτριαι τῆς ἀνεξαρτησίας εἶχον ἀναθέσει τὴν προστασίαν τῶν Ἰονίων Νήσων δυνάμει τῆς ἐν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Παρισίοις συνομολογηθείσης τὴν 5 Μαρτίου 1815 συνθήκης, ἦτο ἡ ἐλευθέρωσις τῶν ριζοσπαστῶν.

Ἴσως, ἢ μᾶλλον βεβαίως, ἡ παραχώρησις αὕτη θὰ ἐγίνετο πολὺ πρότερον, ἂν μὴ λόγοι πολιτικοὶ δὲν ἐδέσμευον τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐπέβαλλον αὐτῇ τὴν ὑποχρέωσιν, ἵνα διατηρῇ τὴν κυριαρχίαν καὶ ὅπως ἀσκῇ βίαν ἐπὶ τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγωνιζομένων.

Τοὺς λόγους τούτους ἀντλῶ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων τὰ ὁποῖα ἀνετύπωσεν ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τοῦ 1863. Ἐξ αὐτῶν δὲ καταδείκνυται, ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις οὐδ᾽ αὐτὰ τὰ φρούρια θὰ κατεκρήμνιζεν, οὐδ᾽ ἄλλην τινὰ ἐπιβολὴν θὰ ἐπεζήτει, ἂν δὲν τὸ ἀπῄτει ἄλλη δύναμις, τότε μεγάλη καὶ κραταιά, ἥτις κατωχυροῦτο εἰς τὰς ἐπαράτους ἐκείνας συνθήκας, αἵτινες ἐξηνάγκαζον τὰς προστάτιδας νὰ μὴ παρεκκλίνωσι τῶν συμπεφωνημένων. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐπισκευὴ τῶν φρουρίων τῆς Ἑπτανήσου ἐστοίχισε πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων λιρῶν εἴς τε τὴν Ἰόνιον Πολιτείαν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὥστε ἡ κατεδάφισις τοῦ Βίδο ἐπροξένει πόνον καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ εἰς τοὺς Ἄγγλους.

Μέχρι τῆς διὰ δημοψηφίσματος τῶν ἁπανταχοῦ ὁμογενῶν ἀνακηρύξεως τοῦ Πρίγκηπος Ἀλφρέδου ὡς Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ἡμεῖς ἐθεωρούμεθα Ῥωσσόφρονες· διότι ὄντως ὑπῆρχε μεγάλη πολιτικὴ μερὶς Ῥωσσοφρονοῦσα, ἡ τῶν Ναπαίων, ὑπὸ τὸν εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 ἀρχηγὸν τῆς Ζακυνθοκεφαλληνιακῆς φάλαγγος κόμητα Ἀνδρέαν Μεταξᾶν. Ἡ φιλόρωσσος αὕτη μερὶς ἀντετίθετο πρὸς τὴν ὑπὸ τὸν Ἰωάννην Κωλέττην Γαλλοφρονοῦσαν τῶν Μοσχομαγκῶν (Gamins) πολιτικὴν μερίδα καὶ πρὸς τὸ ὑπὸ τὸν Σπυρίδωνα Τρικούπην Ἀγγλοφρονοῦν τῶν Μπαρλαίων πολιτικὸν κόμμα.

Ἡ ἕνωσις τῆς Ἑπτανήσου ἀρρήκτως συνδέεται μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χαριλάου Τρικούπη ὁ ὁποῖος τοιαύτην ἀνέπτυξε διπλωματικὴν ἱκανότητα ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ὥστε ἔκτοτε ἐθαυμάσθη τὸ μεγαλεῖον τῆς ὑπερόχου ἐκείνης διανοίας.

Ὁ Χαρίλαος Τρικούπης θὰ κατώρθου τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν Ἑλληνικῶν πόθων καὶ ἀληθῶς ἐπέτυχεν εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐντολῆς, καθόσον τοιαύτας ἔλαβεν ἐπισήμους ὑποσχέσεις, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀνάγκα καὶ Θεοὶ πείθονται. Ἡ καιροσκόπος Ἀλβιὼν ὑπεχώρησεν εἰς τὴν Αὐστριακὴν ἀξίωσιν, μὴ θεωρήσασα τὸ Ἰόνιον ζήτημα ἀντάξιον δευτέρου Κριμαϊκοῦ πολέμου. Συνήθως ἡ Ἀγγλία ἀποφεύγει νὰ ἄρχηται χειρῶν ἀδίκων καὶ καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν νὰ φαίνηται ὅτι δὲν προβαίνει εἰς κήρυξιν πολέμου, ἂν ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις μὴ ἐπιβάλωσιν αὐτῇ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σύρῃ τὸ ξίφος. Τοῦτο δὲ πράττει σήμερον ἡ Γερμανία ἐκτυποῦσα καὶ ἀποστέλλουσα

εἰς τὰ ξένα κράτη σωρείαν τόμων περιεχόντων τὰ μετὰ τῶν Μ. Δυνάμεων ἐπὶ πολλὰ ἔτη πρὸ της κηρύξεως τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἀνταλλαγέντα διπλωματικὰ ἔγγραφα, ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι αὕτη δὲν ἦτο ἡ αἰτία τῶν κωκυτῶν καὶ οἰμωγῶν τῶν λαῶν πάσης σχεδὸν τῆς οἰκουμένης.

Ἵνα κατανοηθῇ, ὅμως, ἡ προτέρα τῆς ἐποχῆς ταύτης πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας, θεωρῶ ἀπαραίτητον νὰ σημειώσω, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1815 ἰδίως, ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις ἐπρέσβευεν ὡς δόγματα πίστεως τὴν ἀκεραιότητα τῆς Τουρκίας καὶ τὴν ἐν τῇ Μεσογείῳ καὶ τῇ Διώρυγι τοῦ Σουὲζ θαλασσοκρατικὴν ὑπεροχὴν τοῦ στόλου της.

Διὸ ἐμερίμνα πάντοτε νὰ τρομοκρατῇ τοὺς κατοίκους τῶν κτήσεών της, ἐν ᾗ περιπτώσει ἤπια μέτρα δὲν ἴσχυον νὰ κατευνάσωσι τοὺς ὑπὸ τὰ σκῆπτρά της δουλεύοντας.

Τῷ 1849 ἀπεστάλη εἰς Κέρκυραν ὁ ἀκραιφνὴς Φιλέλλην Γλάδστων μετὰ πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν μεταρρυθμίσεων, ὧν οἱ ὅροι ἐξησφάλιζον τὴν εὐνομίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν Ἑπτανησίων καὶ καθίστων τοὺς Ἰονίους εὐδαίμονας· καθόσον τὰ ὑπισχνούμενα παρίστων ὅτι ἡ κοίτη τοῦ χρυσορρόου ποταμοῦ τῆς Λυδίας Πακτωλοῦ θὰ εἰσέρρεεν εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος καὶ ὅτι διὰ τῶν προσχώσεών του θὰ περιέφρασσε τὰς Ἑπτανησιακὰς ἀκτὰς διὰ χρυσῆς καλάμης ἧς τὰ δράγματα καὶ τοὺς στάχυς θὰ ἔδρεπον οἱ μάκαρες τοῦ ἐπιγείου τούτου παραδείσου της Ὁμηρικῆς Ὀδυσσείας.

Ἀλλ᾽ οἱ λόγοι του καὶ αἱ ἐπαγγελίαι του ἦσαν φωναὶ καταπνιγόμεναι ὑπὸ τῆς ὁμοβρόντου κραυγῆς τοῦ λαοῦ:

Ζήτω ἡ Ἕνωσις!

Τὴν 10ην Ἰουνίου 1857, ὁ ἁρμοστὴς Sir John Young ἔγραφεν εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῶν Ἀποικιῶν Labouchère, ὅτι ἡ Κέρκυρα εἶναι τὸ μόνον σημεῖον τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει τὴν Ἀγγλικὴν κατοχήν· διότι τοῦτο παρεμποδίζει ἀποτελεσματικῶς πᾶσαν κατάκτησιν τῶν γειτονευουσῶν τῇ Αὐστρίᾳ καὶ τῇ Ἑλλάδι Τουρκικῶν χωρῶν ὑπὸ τῆς Γαλλίας. Ὡς δ᾽ ἡ γενομένη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος κατάληψις της Γιβραλτάρης καὶ τῆς Μελίτης ἐξησφάλισε τὴν Ἱσπανίαν καὶ τὴν Σικελίαν ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς κατακτήσεως, οὕτω καὶ ἡ Κέρκυρα μετὰ τῶν Παξῶν προσαρτωμένη εἰς τὸ Βρεττανικὸν Στέμμα, ὡς κτῆσις Ἀγγλική, θέτει φραγμὸν εἰς τὰς ἐν τῷ Ἀδριατικῷ καὶ τῷ Ἰονίῳ πελάγει βλέψεις τῆς Ἰταλίας.

Τὸ Ὑπουργεῖον Πάλμερστων θεωροῦν ὡς οὐτοπίαν τὸν ἑνωτικὸν πόθον τῶν Ἑλλήνων ἀπέστειλεν εἰς τὸ ἀρχεῖον τὸ ἔγγραφον τοῦ Ἄγγλου Ἁρμοστοῦ τῆς Ἑπτανήσου, ἀλλ᾽ ἡ Κυβέρνησις Δέρβυ ἀπεδέξατο τὴν ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Young ὑποβληθεῖσαν ἰδέαν καὶ τὴν 14 Ἰουλίου 1858 ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Young ὅτι ἔκτακτος ἀπεσταλμένος θὰ μεταβῇ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἐπὶ τόπου, ὅπως διαπραγματευθῇ τὸ ζήτημα. Πρὸς τοῦτο ὁ δημοφιλὴς τῷ Ἑλληνικῷ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Γλάδστων ἀνέλαβε νὰ συμβιβάσῃ τὰ διεστῶτα καὶ διὰ τῆς ἐπιρροῆς του μεταστρέψῃ τὸ ῥιζοσπαστικὸν ῥεῦμα. Ὅθεν τὴν 29 Δ)βρίου 1858 πολεμικὸν τῆς Μ. Βρεττανίας φέρον ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ ἀνηρτημένην τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὴν Ἰόνιον σημαίαν προσωρμίζετο εἰς Κέρκυραν. Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀφίξεώς του ὁ Γλάδστων συγκαλέσας ἔκτακτον συνεδρίαν τοῦ Ἰονίου Κοινοβουλίου ἐξέθηκε τὰ τῆς ἀποστολῆς του διὰ τῶν ἑπομένων· «Ἡ Α.Μ. ἀποβλέπουσα πάντοτε εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν ὑπ' αὐτῆς κυβερνωμένων καὶ προστατευομένων λαῶν ἐπιθυμεῖ διακαῶς, ἵνα, συμφώνως τῷ πνεύματι τῆς ἐποχῆς καὶ ταῖς καιρικαῖς περιστάσεσι, οἱ Ἰόνιοι ὑπήκοοί της ἀπολαύσωσι πλήρως τῶν προνομίων καὶ τῶν πλεονεκτημάτων, τὰ ὁποῖα αἱ ὑπογράψασαι τὴν ἐν Παρισίοις συνομολογηθεῖσαν συνθήκην τοῦ 1815 ἐχορήγησαν τῇ Ἑπτανήσῳ. Σήμερον, προσέθηκε, δὲν προτίθεμαι ν' ἀσχοληθῶ περὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ προτεκτοράτου, ἀλλὰ σκοπῶ νὰ ἐξετάσω τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἡ Μ. Βρεττανία θὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ κυρίως πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Ἰονίων νήσων. Ὅθεν, παρακαλῶ, ὅπως διὰ πληροφοριῶν καὶ συμβουλῶν μὲ βοηθήσητε, ἵνα βελτιώσω τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας καὶ ἀνορθώσω τὴν Νομοθεσίαν αὐτῆς».

Μετὰ ταῦτα ἠθέλησε νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὰς ἐντυπώσεις του ἐπιτοπίως μεταβαίνων εἰς ἑκάστην νῆσον καὶ ἀναπτύσσων ἐν αὐταῖς τὸ πρόγραμμα τῶν μεταρρυθμίσεων.

Ἀλλὰ φαντάσθητε ποίαν κατάπληξιν ὑφίστατο ὁ αἰδ. σοφός, ὅτε ἐπισκεφθεὶς τὸ πρῶτον τοὺς Παξοὺς καὶ εἶτα τὴν Λευκάδα, προϋπηντήθη ἐν ἀμφοτέραις ταῖς νήσοις ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὑπὸ τοῦ κλήρου, ὑπὸ τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων οἵτινες ἐτέλουν μὲν ἐν ἀρχῇ φόρον σεβασμοῦ εἰς τὴν προσωπικότητα τοῦ Γλάδστωνος, ἀλλὰ συγχρόνως τὸν κατέκλυζον, ὁπόθεν καὶ ἂν διήρχετο, διὰ πλημμύρας ζητωκραυγῶν ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως.

Ὅτε ἀπεβιβάσθη εἰς Ζάκυνθον, ἡ ἀγωνία τοῦ χειμαρρώδους ῥήτορος τοῦ Ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου ἐπεδεινώθη· καθόσον ὁ προσδραμὼν λαὸς καὶ κλῆρος τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων ἐκραύγαζον ἐκκωφαντικῶς Ζήτω ἡ Ἕνωσις, ὁ δὲ δεινὸς Ὁμηριστὴς Γλάδστων ἔκθαμβος ἀνὰ πᾶν βῆμα παρετήρει τὴν ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν μαγαζίων τοιχοκολλημένην πατριωτικὴν προκήρυξιν «Ζήτω ἡ Ἕνωσις».

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι, πᾶσαι αἱ προκηρύξεις ἐτοιχοκολλήθησαν ὑπὸ τοῦ Ζακυνθίου καθολικοῦ ἱερέως Σέρρα, ὁ ἀείμνηστος δὲ οὗτος Κανόνικος ἰδίαις χερσὶ ἐτοιχοκόλλει τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ὁλοψύχων πόθων τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ· διότι ἡ ὑψηλὴ Ἀστυνομία ἦτο διατεταγμένη οὐδέποτε νὰ ἐγγίζῃ ἢ συλλαμβάνῃ τοὺς κληρικοὺς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ν' ἀναφέρῃ μόνον τὰ τυχὸν ὑπ' αὐτῶν διαπραττόμενα παραπτώματα.

Εἰς ἐπίμετρον τούτων, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ῥιζοσπαστῶν Κωνσταντῖνος Λομβάρδος διὰ παγετωδεστέρας ψυχρολουσίας συνεπλήρωσε τὴν ἀπόρριψιν τῶν μεταρρυθμίσεων, δηλώσας τῷ ἐπιφανεῖ Ἑλληνιστῇ, ὅτι οἱ κόποι του ἀποβαίνουσι τοῦ λοιποῦ μάταιοι, διότι ὁ Ἑπτανησιακὸς λαὸς προτιμᾷ τὸν ***θάνατον ἢ τὴν ἐξζωΐαν τοῦ ὑποδούλου.***

Μετὰ τὴν Ζάκυνθον κατηυθύνθη εἰς Κεφαλληνίαν, ὅπου ὁ λαὸς ὑπεδέχθη τὸν ἔκτακτον ἀπεσταλμένον φωνάζων «Ζήτω ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑπτανήσου», «Ζήτω ἡ Ἕνωσις μετὰ τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος, Ζήτω τὸ ψήφισμα τῆς Θ' Βουλῆς». Δύο δὲ τῶν μελῶν τοῦ πολιτικοῦ Συλλόγου ***τὸ Δημοτικὸν Κατάστημα***, ὁ Χαραλάμπης Λιβαθηνόπουλος καὶ ὁ Παναγῆς Ῥαζῆς ἐνεχείρισαν τῷ Γλάδστωνι τὸ ἐν λόγῳ ψήφισμα τυπωμένον ἐπὶ μεταξωτοῦ ὑφάσματος χρυσοῖς γράμμασι μετὰ τῆς προσθήκης. ***Ἰδοὺ ἡ ἀμετάτρεπτος θέλησις τοῦ λαοῦ.*** Ἄλλος δὲ κύψας εἰς τὴν θυρίδα τῆς ἁμάξης ἀνέκραξεν Ἰταλιστί. «Κάτω ἡ πεντηκονταετὴς τυραννία».

Τὸ ἅγιον τοῦτο ψήφισμα τὸ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Κεφαλληνίας Ἰωάννου Τυπάλδου Καπελέτου ὑποβληθὲν εἰς τὸ Ἰόνιον Κοινοβούλιον τὴν 26 Νοεμβρίου 8) Δεκεμβρίου 1849 τοιαύτην ἐπροξένησε κατάνυξιν εἰς τοὺς παρευρισκομένους, ὥστε πάντες συγκλονισθέντες ἐλησμόνησαν καὶ προστασίας καὶ μεταρρυθμίσεις καὶ συντηρήσεις, κατέπνιξαν τὰ ἐν ταῖς καρδίαις των ἐμφωλεύοντα πάθη καὶ ἐγονυπέτησαν πρὸ τοῦ ψηφίσματος τῆς Μεγάλης Πατρίδος.

Ὡς δὲ τὸ

«ἐν Τούτῳ Νίκα»

σημεῖον τοῦ σταυροῦ συνήνωσε Ῥωμαίους καὶ Ἕλληνας, Χριστιανοὺς καὶ Εἰδωλολάτρας, στρατοὺς καὶ αὐλὰς ὑπὸ τὸ Λάβαρον τοῦ Δικεφάλου Ἀετοῦ, οὕτω καὶ τὸ Ψήφισμα τῆς Ἑνώσεως συνέσφιγξε τὰς καρδίας πάντων ἐν τῇ μεγάλῃ Ἰδέᾳ, μολονότι ἐγνώριζον τὰς συνεπείας τῆς ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως ψήφου των. Διὸ οἱ κατακρίνοντες τὰς φαινομενικὰς ἀποχρώσεις τῶν κομμάτων ὀφείλουσι νὰ σιγῶσι διὰ τὸ παρελθὸν καὶ νὰ εὐλογῶσι συγχρόνως καὶ ἀντιριζοσπαστικοὺς καὶ ῥιζοσπάστας· διότι καὶ τὰ τρία ὑπάρχοντα τότε κόμματα τῆς Ἑπτανήσου συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ Ἰονίου λαοῦ, ὅστις ἐμαίνετο κατὰ τῶν ἀντιδρώντων εἰς τὴν Ἕνωσιν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Πάντες δὲ ἂς ἀναφέρωμεν μετ' ἴσης εὐλαβείας τὰ ὀνόματα καὶ τῶν τριῶν φατριῶν, διότι οἱ ἀνήκοντες εἰς αὐτάς, εἴτε ἐξ ἰδιοσυγκρασίας, εἴτε ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς των, εἴτε ἐκ συστήματος

ἀτομικῶν ἰδεῶν ἠκολούθουν ὀθνείας σημαίας, ἀλλ᾿ ἐν τῷ βάθει ἡ Ἑλληνική των ψυχὴ ἔδρα καὶ συνεκύκα τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας των εἰς τὸ ἄκουσμα οἱασδήποτε ἐθνικῆς ἐνεργείας.

Ἐν τούτοις, ὡς ὁ Χριστιανισμὸς συνεπήγετο σφαγάς, ἀνθρωποθυσίας καὶ παντὸς εἴδους καταδίκας, οὕτω καὶ ὁ ῥιζοσπαστισμὸς προεκάλει προγραφάς, διώξεις, ἐξορίας, φυλακίσεις, πρόστιμα καὶ ὑπερορίας.

Ὅθεν ἐξωρίσθησαν εἰς Κύθηρα μέν, ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἡμίθεος ἀρχηγὸς τῶν Ῥιζοσπαστῶν, ὁ συντάξας καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἰωάννου Τυπάλδου Καπελέτου ὑποβληθὲν εἰς τὸ Ἰόνιον Κοινοβούλιον ψήφισμα καὶ ὁ μετ᾿ αὐτοῦ συνεργαζόμενος Ἰωσὴφ Μομφερράτος εἰς τοὺς Ὀθωνούς.

Ὄχι μόνον δὲ οἱ ψηφίσαντες, ἀλλὰ καὶ οἱ διευθύνοντες ῥιζοσπαστικὰς ἐφημερίδας καὶ οἱ ὁπωσδήποτε ἀναμιγνυόμενοι ἐνεργῶς εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐφυλακίσθησαν καὶ ἐξωρίσθησαν,

Τὸ ἅγιον τοῦτο Ψήφισμα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐπειδὴ ἡ ἀνεξαρτησία, ἡ κυριαρχία καὶ ἡ ἐθνικότης ἑκάστου λαοῦ εἶναι δικαιώματα φυσικὰ καὶ ἀπαράγραπτα.

Ἐπειδὴ ὁ λαὸς τῆς Ἑπτανήσου ἀπαρτίζων μέρος ἀναπόσπαστον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, στερεῖται σήμερον τῆς πραγματικῆς ἀπολαυῆς καὶ ἐξασκήσεως τῶν τοιούτων δικαιωμάτων.

Ἐπειδὴ ἐξέλιπον πλέον αἱ ἀπορίαι ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐτέθη ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν δυνάμει συνθήκης εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν ποτὲ ἔδωκε συγκατάθεσιν.

Ἐπειδὴ τέλος μερὶς τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, δηλαδὴ ἡ ἀπελευθερωμένη Ἑλλάς, ἀπέκτησε τὰ κυριαρχικὰ καὶ ἐθνικὰ αὐτῆς δικαιώματα.

Διὰ ταῦτα

ἡ πρώτη ἐλευθέρα Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑπτανήσου διακηρύττει ὅτι ἡ ὁμόθυμος, σταθερὰ καὶ ἀμετάτρεπτος θέλησις τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ εἶναι ἡ ἀνάκτησις τῆς ἀνεξαρτησίας του καὶ ἡ ἕνωσις αὐτοῦ μετὰ τοῦ λοιποῦ Ἔθνους του, τῆς ἐλευθερωμένης Ἑλλάδος.

Ἡ παροῦσα διακήρυξις θέλει διαβιβασθῆ διὰ διαγγέλματος πρὸς τὴν προστάτιδα δύναμιν, ὅπως διακοινώσῃ αὐτὴν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς Εὐρώπης Δυνάμεις διὰ νὰ ἐνεργήσωσιν ὁμοῦ πρὸς ταχεῖαν πραγματοποίησιν.

Μὴ δυνάμενος ν᾿ ἀπασχολήσω Ὑμᾶς περισσότερον, θ᾿ ἀπεικονίσω Ὑμῖν ἐν ὀλίγοις τὸν Ἰω. Καποδίστριαν τοῦ ὁποίου ἡ μεγαλοφυΐα καὶ αἱ ἄπειροι διπλωματικαὶ ὑπηρεσίαι συνετέλεσαν τὰ μάλιστα πρὸς ἀπολύτρωσιν τῆς φυλῆς, ἀναφέρων μεθ᾿ ὑπερηφανείας, ὅτι ἤρξατο τοῦ

σταδίου του ἐν Ζακύνθῳ ὑπὸ τὸν Μοτσενῖγον περὶ τὰ 1800 καὶ ἔκτοτε ἐξελέξατο τὴν διπλωματικὴν σταδιοδρομίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας κατενίκα μέχρι τοῦ θανάτου του τοὺς ὀνομαστοτέρους Πολιτικοὺς τῆς Εὐρώπης, ἐν οἷς καὶ τὸν σύροντα ὄπισθεν τοῦ Αὐστριακοῦ ἅρματός του τὴν Εὐρώπην, Μεττερνῖχον.

Μὴ ἐπιτρεπούσης τῆς ὥρας ὅπως μακρηγορήσω ἐξυμνῶν καὶ τοὺς ἑτέρους συντελεστὰς τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ γένους, σημειῶ ἁπλῶς τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων ὧν τὸ αἷμα καὶ τὰ δεινοπαθήματα ἐπεσφράγισαν τὴν ἑνότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ.

Πρῶτος ἱδρυτὴς τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς βλαστησάντων κλάδων ὑπῆρξεν ὁ ἐν Μηλιαῖς μαθητεύσας ὑπὸ τὸν Ἄνθιμον Γαζῆν **Ρήγας Βελεστινλῆς** καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ Ὑψηλάνται, καὶ οἱ Μαρκίδαι Πούλιου ὧν τὸ βιβλιοπωλεῖον καὶ τυπογραφεῖον κατέσχε καὶ κατέστρεψεν ἡ Μυστικὴ Ἀστυνομία τῆς Αὐστρίας.

Σημειῶ δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὄχι ὀλιγώτερον συντελεσάντων εἰς τὴν Ἕνωσιν τῆς Ἑπτανήσου· διότι καὶ τούτων ἡ ζωὴ καὶ τὰ μαρτύρια, οἱ μόχθοι καὶ αἱ θυσίαι προελείαναν τὸ ἔδαφος πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν προνομιῶν τῆς ἐλευθερίας. Ἁπλῶς τὰ ὀνόματα τούτων ἐπιδεικνύουσι μνημεῖα μεγαλειώδους αὐταπαρνήσεως, φιλοπατρίας καὶ ὑπερόχου πνευματικῆς ἀναπτύξεως.

Ὁ ἀφελὴς φιλέλλην Guilford, ὁ πολὺς Μουστοξύδης, ὁ Διονύσιος Κανδιᾶνος Ῥώμας, ὁ Ζακύνθιος Ῥώσσης, ὁ Μαρτελάος, οἱ Δομενεγίναι, ὁ Γεώργιος Βερύκιος, ὁ Ἀντώνιος Γαΐτας, ὁ Θεοδόσιος Σούνδιας, ὁ Ἠλίας Ζερβός, ὁ Γεώργιος Τυπάλδος Ἰακωβᾶτος, ὁ Γεράσιμος Λιξαδᾶς, ὁ Γεώργιος Σούντιας, οἱ Ζαμπέλιοι, ὁ Ἰωάννης Μαρῖνος, ὁ Ἰωάννης Τυπάλδος Δοτορᾶτος, ὁ Σταματέλος Πυλαρινός, ὁ Γ. Ποφάντης, ὁ Δημ. Κόνδαρης, ὁ Ἰωάννης Λισγαρᾶς, ὁ Δημ. Πατέλης, ὁ Κοσμᾶς Πανάρετος, ὁ Παναγιώτης Ψυλλιανός, ὁ Γουλιέλμος Μινῶτος, ὁ πρῶτος ἀρχηγὸς τοῦ ῥιζοσπαστικοῦ Δημήτριος Καλλίνικος ὁ ὁποῖος καὶ ἐξωρίσθη εἰς Ἀντικύθηρα, ὁ Παῦλος Ταδουλάρης, ὁ Κάρολος Λενορμάν, ὁ Σωκράτης Κουρῆς, καὶ ἕτεροι ἄλλοι, ὧν τὰ ὀνόματα μοὶ διαφεύγουν τὴν στιγμὴν ταύτην.

Καθῆκον ὅμως ὕψιστον μοὶ ἐπιβάλλει νὰ μνημονεύσω τὸν Ἠλίαν Ζερβὸν ὅστις ἦτο ἀρχηγὸς τοῦ ῥιζοσπαστικοῦ κόμματος τῶν Κεφαλλήνων καὶ κατόπιν Πρόεδρος τῆς XII Βουλῆς. Οὗτος δὲ ἐξωρίσθη εἰς Ἀντικύθηρα μετὰ τοῦ ὡσαύτως ἡμιθέου Ἰωσὴφ Μομφερράτου, Παναγιώτη Ψυλλιανοῦ, Ναθαναὴλ Δομονεγίνη, Γεωργίου Βαλαωρίτου προπάππου τοῦ ποιητοῦ, Ἀδαμαντίου Μακρῆ, Ἀντωνίου Μαρίνου, Ζαφειρίου Κουρῆ, Μαρίνου Νέγρη καὶ Ἀποστόλου Ἀνυφαντῆ. Πάντες οὗτοι ἐρρίφθησαν εἰς ἓν δωμάτιον καὶ ὑφίσταντο πᾶν μαρτύριον ἐξορίστου, διότι

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀρνηθοῦν τὸν ῥιζοσπαστικισμόν, καίτοι ὁ Οὐάρδος διεμήνυε συνεχῶς ὅτι θὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς πατρίδας των, ἐὰν ἀλλάξωσι φρόνημα. Αὐτοὶ δὲ διεμήνυσαν εἰς τὸν Οὐάρδον διὰ τοῦ Παναγ. Ψυλλιανοῦ ὅτι ἐὰν αὐτὸς ἀλλάξῃ θρησκείαν καὶ ἐθνικότητα, τότε καὶ αὐτοὶ ἴσως ἀλλάξουν Ἑπτανησιακὸν αἴσθημα.

Ἀδυνατῶν νὰ ἐξακολουθήσω παραθέτων ἀγάλματα φωτοστεφῆ ῥιζοσπαστῶν, παύομαι τοῦ λόγου ἐπαναλαμβάνων αὐτολεξεὶ καὶ τὸ δεύτερον τοῦ Ἑπτανησιακοῦ Κοινοβουλίου Ψήφισμα τὸ ὁποῖον ἀπορρέει ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ εἶναι ἡ πρώτη εὐοίωνος αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος.

Τὸ ψήφισμα τοῦτο εἶναι ἐπίσης ἱερόν, ὡς τὸ πρῶτον· διότι εἶναι ἡ ἔνσαρκος ἀνάστασις τοῦ ῥιζοσπαστικοῦ ἀγῶνος, ἔχει δὲ ὡς ἑξῆς :

«Ἡ Βουλὴ τῆς Ἑπτανήσου ἐκλεχθεῖσα συνεπείᾳ προσκλήσεως τῆς προστάτιδος Δυνάμεως καὶ συνελθοῦσα ὅπως ὁριστικῶς ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἰονίου λαοῦ, πιστῶς δὲ ἐκδηλοῦσα τὸν διάπυρον πόθον καὶ τὴν ἀνέκαθεν σταθερὰν αὐτοῦ θέλησιν καὶ συμφώνως πρὸς τὰς προηγηθείσας εὐχὰς καὶ διακηρύξεις τῶν ἐλευθέρων Ἰονίων Νήσων.

Ψηφίζει

Αἱ νῆσοι Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Ζάκυνθος, Λευκάς, Ἰθάκη, Κύθηρα, Παξοὶ καὶ τὰ ἐξαρτήματα αὐτῶν ἑνοῦνται ὅπως ἐσαεὶ ἀποτελῶσιν ἀναπόσπαστον αὐτοῦ μέρος, μίαν καὶ ἀδιαίρετον πολιτείαν ὑπὸ τὸ Συνταγματικὸν σκῆπτρον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου Α΄ καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ».

Εὐχηθῶμεν, ὅπως τοιαύτη δάφνη στέψῃ τὸν ἀγῶνα τῶν Κυπρίων, τῶν Δωδεκανησίων καὶ τῶν Β. Ἠπειρωτῶν οἵτινες εὑρίσκονται σήμερον ἐν ᾗ καὶ ἡμεῖς πρότερον καταστάσει πρὸ τῆς Ἑνώσεως.

Ἱκετεύσωμεν τὸν Μ. Δημιουργόν, ὅπως φωτίσῃ τὴν μεγαλόφρονα Ἀγγλίαν ἵνα παραχωρήσῃ ἡμῖν καὶ τὴν Κύπρον καὶ ἵνα διὰ τῆς ἀείποτε σωτείρας διπλωματικῆς παρεμβάσεώς της πείσῃ τὸν Δικτάτορα τοῦ Φασισμοῦ νὰ μὴ ἐπιμένῃ εἰς τὴν κατακράτησιν Ἑλληνικῆς χώρας ἣν παρὰ τὸ δίκαιον καὶ τοὺς φυσικοὺς νόμους καταδυναστεύει.

Παρακαλέσωμεν τὸν Κύριον, ὅπως λυτρώσῃ ὡσαύτως τὴν Β. Ἤπειρον τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας.

Ἡ ἱκεσία αὕτη εἶναι ἡ εὐχὴ ὄχι μόνον τῶν Ἑπτανησίων καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀκραδάντως πιστευόντων εἰς τὴν θείαν Δικαιοσύνην Ἰταλῶν οὓς θεωροῦμεν ἀδελφούς, διότι εὐελπιστοῦμεν ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ συμπράξωμεν ὑπὲρ εὐοδώσεως τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ ὑπὲρ πραγματώσεως τῆς ἰδέας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν περὶ εἰρηνοποιήσεως τῶν Κρατῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐπὶ ἀδελφικῇ εὐζωΐᾳ τῶν λαῶν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ